

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520200118
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7520200118.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zast.: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zast.: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, Košice, o zaplatenie 2.036,24 € s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 8. marca 2022 č. k. 13Csp/11/2020-384

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že žalobu zamietá.

Žalovanej priznáva proti žalobkyňi náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice – okolie (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobkyňi sumu 2.036,24 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 20.12.2019 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.) a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu proti žalovanej (II.). Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej peňažného plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré jej malo vzniknúť v súvislosti s poskytnutými finančnými prostriedkami na základe zmluvy o úvere zo dňa 18.12.2009 uzatvorenej medzi stranami sporu, ktorú súčasne považovala za bezúročnú a bez poplatkov.

2. O žalobe bolo rozhodnuté prvým v poradí rozsudkom zo dňa 26. novembra 2020 č. k. 13Csp/11/2020-309 tak, že súd žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. V dôsledku odvolania podaného žalobkyňou Krajský súd v Košiciach zrušil rozsudok uznesením zo dňa 27. októbra 2021 č. k. 5CoCsp/24/2021-335 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keď považoval za dôvodnú odvolaciu argumentáciu, a to, že súd na strane jednej správne poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/2014, na strane druhej v rozpore s uvedeným považoval spracovateľský poplatok za cenu za poskytnutie úveru, čím ho učinil za súčasť úveru, ktorého výšku z toho dôvodu určil nesprávne a nesprávny je potom následný záver súdu, podľa ktorého žalovaná tým, že zarátala tento poplatok do výpočtu RPMN, neskreslila tým údaj o RPMN.

3. Súd prvej inštancie následne vo veci nariadil pojednávanie a vychádzajúc z § 180 CSP vec prejednal a rozhodol napadnutým rozsudkom. Súd opätovne preskúmal zmluvu a zhodne s právnym názorom vyjadreným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu bol toho názoru, že úver poskytnutý zo zmluvy o úvere je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie podľa § 4 ods. 2 písm. e) a písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. Ani námietky žalovanej vznesené na pojednávaní nie sú dôvodné a spôsobilé privodiť

zmenu rozhodnutia v tejto otázke, keďže súd mal z výpisu z účtu za preukázané, že žalobkyni bola reálne vyplatená suma 11.610,83 € a nie suma 11.800 €, preto je suma úveru vo výške 11.601,83 €, súčasne z toho dôvodu je nesprávny tiež údaj výšky RPMN, keďže žalovaná pri výpočte RPMN vychádzala z nesprávnych údajov (celková výška úveru) nemôže byť správny ani samotný výpočet RPMN a teda ani výška RPMN ako ďalšia náležitosť predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vo zvyšku odkázal na odôvodnenie odvolacieho súdu. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania súd uviedol, že pokiaľ žaloba na súd bola doručená dňa 9.1.2020 a skutočnosť, že žalobkyňa úver preplatila, sa dozvedela od svojho právneho zástupcu dňom udelenia plnej moci dňa 10.12.2019, potom žaloba bola uplatnená v subjektívnej i objektívnej premlčacej lehote danej § 107 ods. 1 až 3 OZ, na základe čoho námietka premlčania nie je dôvodná. Súd mal za preukázané, že žalobkyňa uhradila na daný úver spolu sumu vo výške 13.647,07 € a žalobkyni bol reálne poskytnutý úver vo výške 11.610,83 €, preto má žalobkyňa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v žalovanej sume. Pretože žalovaná je s plnením svojho peňažného záväzku v omeškaní, súd ju zaviazal tiež na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy 2.036,24 € od 20.12.2019 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP prihladnuc na plný úspech žalobkyne v predmetnom konaní.

4. Proti rozsudku podala žalovaná odvolanie v celom jeho rozsahu z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, keď v prvom rade mala za to, že boli porušené požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Zdôraznila, že dlžníčke bola poskytnutá (daná k dispozícii) celá suma úveru, pričom zaplatenie spracovateľského poplatku bolo prejavom jej vlastného nakladania s úverovými finančnými prostriedkami a že vzhľadom na zaplatenie spracovateľského poplatku súčasne s poskytnutím úveru je z matematického hľadiska vylúčené, aby došlo k podhodnoteniu RPMN. Súd prvej inštancie žiadnej z týchto zásadných námietok nevenoval patričnú pozornosť, nevysporiadal sa s argumentáciou odvolateľa. Odvolateľka tiež zdôraznila, že v otázke poskytnutia plnej sumy úveru predložila súdu jednoznačný listinný dôkazný prostriedok – žiadosť o poskytnutie úveru, ktorý potvrdzoval, že dlžníčka nakladala s úverom v celej jeho výške a k argumentácii vyjadrujúcej nesúhlasné stanovisko s názorom súdu o údajnom podhodnotení RPMN poukázala na aplikačnú i normotvornú činnosť Národnej banky Slovenska. Súd tieto argumentácie a dôkazy odignoroval, nezohľadnil žiadnym spôsobom a iba sa uchýlil k nepripustnému zjednodušeniu, že výška úveru musí byť znížená o spracovateľský poplatok. Vyslovila tiež názor, že pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s poukazom na rozsudok Radlinger spochybnila správnosť zmluvnej náležitosti o výške úveru, z predmetného rozsudku takýto názor nevyplýva, pretože súdny dvor v tomto rozsudku nevyslovil, že určité sumy by mali alebo nemali byť zahrnuté do celkovej výšky úveru. Opätovne zdôraznila, že o neoprávnenom zahrnutí určitej sumy do celkovej výšky úveru by bolo možné hovoriť iba v prípade, pokiaľ by sa nedala dlžníkovi k dispozícii, čo však nie je prejednávaný prípad. Za najpodstatnejší argument považovala prezentovaný názor, že v prípade spracovateľského poplatku, aký bol uplatnený aj voči žalobkyni, je z matematického hľadiska vylúčené, aby nezniženie celkovej výšky úveru o sumu poplatku mohlo negatívne poznamenať hodnotu RPMN. Absolútne zásadné je, že možnosť uviesť výšku úveru spôsobom, aký bol použitý aj v predmetnej zmluve, sa neskôr explicitne premietla aj do všeobecne záväzného opatrenia, ktoré NBS vydala dňa 24.11.2020 pod č. 5/2020, ktoré súčasne bližším spôsobom v podanom odvolaní popisala a rozviedla. Navrhla preto odvolaciemu súdu zmeniť napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a žalobkyňa zaviazá na náhradu trov celého konania.

5. Žalobkyňa k odvolaniu uviedla, že odvolateľka neuviedla v odvolaní také dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť. Súčasne považovala napadnutý rozsudok za správny, riadne odôvodňujúci, vychádzajúci z relevantnej právnej úpravy a z výsledkov dokazovania. K záveru súdu o nesprávnosti RPMN uviedla, že postačovalo, aby mal súd preukázaný stav, že žalobkyni nebola poskytnutá suma úveru formálne uvedená v zmluve, z ktorej sumy pri svojich výpočtoch RPMN žalovaná vychádzala. Pokiaľ žalovaná urobila výpočet RPMN z vyššej ako skutočnej výšky úveru (zahnrúc do tejto sumy i poplatok), výpočet RPMN musel byť preukázateľne bez ďalších prepočtov podhodnotený, preto neobstoja úvahy žalovanej, ktoré sú jednoznačne v rozpore s právnou úpravou i záväznou judikatúrou, ako aj s právnym názorom odvolacieho súdu. V súvislosti s interpretáciou žalovanej k opatreniu Národnej banky Slovenska dala do pozornosti, že nákladmi, ktoré sú súčasťou celkových nákladov, môže byť aj poplatok za poskytnutie úveru ako vedľajšie plnenie, pričom rovnica pre výpočet RPMN vyjadruje rovnosť poskytnutého spotrebiteľského úveru na strane jednej a splátok a poplatkov na strane druhej. Mala za to, že žalovanou prezentované opatrenie neuvádza, že by bol veriteľ oprávnený do výšky úveru zahrnúť i poplatok za spracovanie úveru.

6. V nasledujúcich podania strany sporu zotrvali na svojich argumentáciach vyslovených v rámci odvolacieho konania, keď žalobkyňa navyše predložila pre podporu správnosti svojej argumentácie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30.6.2022 sp. zn. 9Cdo/287/2021, majúc za to, že predmetom súdneho prieskumu najvyššieho súdu bola rovnaká otázka, ako je v prejednávanej veci. Odvolateľka v súvislosti s predloženým rozsudkom dovolacieho súdu sp. zn. 9Cdo/287/2021 uviedla, že predmetný rozsudok sa výslovne odvoláva na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Radlinger, keď mala za to, že skutková okolnosť veci prejednávaná najvyšším súdom je odlišná od situácie v aktuálnom spore, v ktorom žalobkyňa na rozdiel od porovnávaného prípadu dovolacieho súdu mala na výber medzi zaplatením spracovateľského poplatku z vlastných prostriedkov a z prostriedkov úveru, pričom iba v dôsledku ňou vykonanej voľby bola zodpovedajúca suma následne zinkasovaná na úhradu poplatku. Napokon poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.2.2023 vo veci vedenej pod sp. zn. 11CoCsp/4/2022, v ktorom sa odvolací súd výstižne a adresne vysporiadal so všetkými okolnosťami relevantnými aj v tejto súdnej veci.

7. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, po nariadení pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

8. Predmetom konania je peňažný nárok titulom bezdôvodného obohatenia, ktorý si žalobkyňa uplatnila v súvislosti s finančnými prostriedkami poskytnutými žalovanou na základe zmluvy o úvere č. 0479784088 zo dňa 18.12.2009. Súd žalobe vyhovel majúc za to, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie podľa § 4 ods. 2 písm. e) a j) zák. č. 258/2001 Z.z., pretože súd mal z výpisu z účtu za preukázané, že žalobkyni bola reálne vyplatená suma 11.610,83 € a nie suma 11.800 €, na základe čoho suma úveru je vo výške 11.610,83 €, z ktorého dôvodu je v zmluve súčasne nesprávne uvedený údaj výšky RPMN ako ďalšej náležitosti predmetnej zmluvy.

9. Odvolateľka podané odvolanie odôvodnila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), resp. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

10. Odvolacia námietka nedostatočného a nepresvedčivého odôvodnenia rozsudku spadá pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. písm. b) CSP (odvolateľka zrejme iba z opatrnosti uvádza k tejto odvolacej námietke tiež eventuálny odvolací dôvod podľa § 365 ods. písm. d/ CSP, poznámka odvolacieho súdu).

11. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v rozpore s § 220 ods. 2 CSP súvisí s nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia a zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorého judikatúra ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu, iba skutočnosť, že žalobca, či žalovaný, sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia (porovnaj napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS188/06).

12. Súdna prax sa ustálila aj v závere, že za nepreskúmateľné možno považovať iba také rozhodnutie, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne súd rozhodol, prípadne ktorého výrok je vnútorne rozporný. Pod tento pojem ustálená judikatúra súdov zaraďuje i prípad, kedy nemožno rozoznať, čo je výrok a čo odôvodnenie, kto sú strany sporu a kto bol rozhodnutím zviazaný, ako i také rozhodnutie, v ktorom absentujú základné zákonné náležitosti, z ktorých nemožno zistiť, o akej veci bolo rozhodnuté alebo, ktorého výrok je v rozpore s odôvodnením, ktoré neobsahuje vôbec právne závery vyplývajúce z rozhodných skutkových okolností alebo ktorého dôvody nie sú vo vzťahu k výroku jednoznačné. Súdna prax je jednotná aj v úsudku, že nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku skutkových dôvodov, nie na dielčích nedostatkoch odôvodnenia súdneho rozhodovacie dôvody. Za také vady možno považovať iba prípady, kedy súd oprel rozhodovacie dôvody o skutočnosti v spore

nezisťované, prípadne zistené v rozpore so zákonom, prípadne, kedy nie je zrejmé, či vôbec nejaké dôkazy boli v konaní vykonané. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov je tiež také rozhodnutie, z ktorého odôvodnenia nie je zrejmé, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu strany sporu v žalobe a prečo považuje žalobné námietky sporovej strany za mylné alebo vyvrátené, najmä vtedy, ak ide právnu argumentáciu, na ktorej je postavený základ žaloby. Zhodnotenie rozporu odôvodnenia súdneho rozhodnutia v kontexte s § 220 ods. 2 CSP bude vždy závisieť od povahy rozhodnutia a dôvodoch, na ktorých súd svoje rozhodnutie založil.

13. Odvolateľka mala za to, že súd nevenoval patričnú pozornosť žiadnej zo zásadných námietok žalovanej, ktoré zosumarizovala do tvrdení o tom, že:

- dlžníkom bola poskytnutá (daná k dispozícii) celá suma úveru, pričom zaplatenie spracovateľského poplatku bolo už prejavom ich vlastného nakladania s úverovými finančnými prostriedkami a výsledkom ich vlastného individuálneho rozhodnutia;
- vzhľadom na zaplatenie spracovateľského poplatku súčasne s poskytnutím úveru je z matematického hľadiska vylúčené, aby došlo k podhodnoteniu RPMN.

14. Súd prvej inštancie záver o nesprávnom údaji sumy úveru a výšky RPMN a z toho následný záver o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov odôvodnil skutkovým zistením, že žalobkyni bola reálne vyplatená suma 11.610,83 € a nie suma 11.800 €.

15. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie právne posúdenie veci o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru založil na skutkovom zistení (vyplývajúcom z ním vykonaného dokazovania), ktoré sa ale odlišuje od skutkového tvrdenia žalovanej o tom, že dlžníkom bola poskytnutá celá suma úveru, preto zo strany súdu nebol dôvod na to, aby sa osobitným spôsobom k vyjadroval k námietkam žalovanej podľa bodu 13. tohto rozsudku. Ide totiž o prípad, kedy sa odvolateľka nestotožňuje s právnym posúdením veci, pretože tento vychádza zo súdom zisteného skutkového stavu, ktorý odvolateľka nepovažuje za správny.

16. V kontexte vyššie uvedeného potom nejde o prípad porušenia práva na riadne odôvodnenie rozsudku a odvolací súd uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. písm. b) CSP nepovažuje za naplnený.

17. Opodstatnenou však boli odvolateľkou uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

18. Odvolací súd v odvolacom konaní nariadil pojednávanie, na ktorom pristúpil k zopakovaniu dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie o listinné dôkazy: zmluva o splátkovom úvere z 18.12.2009, výpis z úveru za účtovné obdobie 17.12.2009-31.12.2009, žiadosť o poskytnutie úveru, formulár o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere a napokon stanovisko Národnej banky Slovenska z č.l. 353-354 spisu.

19. Zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 18.12.2009 vyplýva, že predmetnú zmluvu uzatvorili Slovenská sporiteľňa, a.s. ako banka a D. B. a A. B. ako dlžníci, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru za podmienok dohodnutých v zmluve pri dojednanej výške úveru: 11.800 €, druhu úveru: spotrebný úver na čokoľvek, výške úrokovej sadzby: 14,50% ročne, spracovateľskom poplatku: 189,17 € uhradeného pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, výšky splátok: 68,53 € odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy do 31.12.2009 a od 15.1.2010 188,97 € mesačne k 15. dňu v kalendárnom mesiaci (splátka vo výške istiny, úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov spojených s úverom), počte splátok: 120 od 15.1.2010, konečnej splatnosti úveru: 15.12.2019, RPMN: 16,55%, priemernej hodnoty RPMN: 14,74%, celkových nákladov spojených s úverom: 11.133,86 €, nákladoch nezahrnutých do výpočtu RPMN: sankcie za porušenie povinnosti dlžníka zo zmluvy a poplatky spojené s vedením účtu.

20. Z výpisu z úveru za účtovné obdobie od 17.12.2009-31.12.2009, pokiaľ ide o klienta D. B. vyplýva, že ide o výpis z predmetného úveru pri určenej výške úveru 11.800 € a vyčerpanej sume 11.800 € s popisom položiek k dátumu účtovania 18.12.2009 čerpanie úveru bezhotovostne mínus 189,18 € a k 18.12.2009 čerpanie úveru bezhotovostne mínus 11.610,83 €.

21. Zo žiadosti o poskytnutie úveru dátumovaného k 16.12.2009 vyplýva, že žiadateľom boli D. B. a A. B., ktorí požiadali o spotrebný úver na čokoľvek pri stanovenej výške žiadaného úveru 11.800 €

s vyznačením, že spracovateľský poplatok sa hradí z prostriedkov úveru popri ďalších možnostiach neoznačených (z prostriedkov klienta, úver bez poplatku) pri vyplnenej splatnosti úveru v desiatich rokoch a pri vyplnenému dňu splatnosti splátok úveru 15. deň v mesiaci a tiež pri označenej možnosti poistenia úveru v podobe komplexného súboru poistenia (smrť, smrť úrazom, plná a trvalá invalidita, pracovná neschopnosť, strata zamestnania).

22. Z formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že celková výška a mena spotrebiteľského úveru je 11.800 €, čerpanie spotrebiteľského úveru jednorazovo bezhotovostne, spracovateľský poplatok: 189,17 € splatný pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, výška splátky istiny: 188,97 €, splatnosť prvej splátky istiny: 15.1.2010, počet splátok istiny: 120, konečná splatnosť úveru 15.12.2009, splatnosť splátok istiny mesačne k 15. dňu v kalendárnom mesiaci, celkové náklady spotrebiteľa 11.133,86 €, ročná úroková sadza fixná 14,50 % ročne v deň uzatvorenia úverovej zmluvy, RPMN 16,55 %, priemerná hodnota RPMN 14,74 %, náklady nezahrnuté do výpočtu RPMN: sankcie za porušenie povinnosti dlžníka a poplatky spojené s vedením účtu dlžníka.

23. Z dokumentu vystaveného Národnou bankou Slovenska dňa 15.12.2020 vyplýva text: Zohľadnenie spracovateľského poplatku vo výpočte RPMN. Spracovateľský poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je splatný v deň uzatvorenia zmluvy, môže byť zohľadnený vo výpočte RPMN dvoma spôsobmi:

1. na ľavej strane základnej rovnice je súčasná hodnota úveru dohodnutého v zmluve a na pravej strane je súčasná hodnota splátky poplatku za poskytnutie úveru a súčasná hodnota anuitných splátok úveru, pričom splátka poplatku za poskytnutie úveru je nulou splátkou;

2. výška poplatku za poskytnutie úveru sa odpočíta od sumy úveru dohodnutej v zmluve a výsledná suma sa použije na ľavej strane základnej rovnice a na pravej strane rovnice je poplatok za poskytnutie úveru nulový. Pri obidvoch matematických zápisoch základnej rovnice na výpočet RPMN je výsledok výpočtu hodnoty RPMN rovnaký (15,43 %). Pri výpočte RPMN je irelevantné, či sa použije plná výška úveru 7.500 € na jednej strane rovnice a následne sa na druhej strane rovnice v nulte splátke použije spracovateľský poplatok vo výške 169 €, alebo sa na jednej strane rovnice ako výška úveru použije suma úveru vo výške 7.331 € po odpočítaní spracovateľského poplatku a na druhej strane už nebude do nulte splátky vstupovať spracovateľský poplatok. OFS poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21. apríla 2016 vo veci C- 377/2014, ktorý sa v bodoch 8.1. až 9.1 zaoberá pojmami celková výška úveru a výška čerpania úveru a to aj na účely výpočtu RPMN. Optikou vyššie uvedených bodov rozhodnutia C- 377/2014 by bol správny spôsob výpočtu RPMN č. 2. Poplatok vo výške 169 € na ľavej strane rovnice sa nezaráta do celkovej výšky úveru, pričom v takomto prípade musí byť od sumy 7.500 € odpočítaný. Spôsob výpočtu RPMN č. 1 je matematicky ekvivalentnou úpravou výpočtu č. 2 a nemá vplyv na hodnotu RPMN. Ako vyplýva z bodu 89. rozsudku, vo vzťahu k výpočtu RPMN boli pre Súdny dvor EÚ relevantné také okolnosti, ktoré môžu mať na výpočet RPMN. Preto sa OFS pri výpočte RPMN č. 1 neodkláňa od rozsudku spôsobom, ktorý by mal vplyv na výpočet RPMN.

24. Zástupkyňa žalovanej na odvolacom pojednávaní k zopakovanému dokazovaniu vo vzťahu k výpisu z úveru za účtovné obdobie 17.12.2009 až 31.12.2009 ozrejnila, že predmetný výpis je zobrazením štandardného spôsobu vedenia úverového účtu, keď relevantným je tá okolnosť, že daný výpis korešponduje so samotnou vôľou dlžníkov, ktorí si zvolili daný spôsob úhrady spracovateľského poplatku tak, že ho zaplatia priamo z poskytnutého úveru. Na základe toho sa potom táto okolnosť zobrazila v predmetnom výpise a to tak, že čerpanie úveru bolo a je zohľadnené v dvoch položkách, respektíve sa aj dvomi položkami uskutočnilo. Z tretieho a štvrtého riadku výpisu je zrejmé, že úhrada zaplateného spracovateľského poplatku bola účtovne zachytená daným spôsobom, keď ide o čerpanie úveru k 18.12.2009 položkou vo výške 11.610,83 € a položkou vo výške 189,17 €. V prípade, že by išlo o klientov, ktorí by požadovali zaplatenie spracovateľského poplatku z vlastných peňažných prostriedkov, potom aj výpis z úveru v rámci jeho čerpania k dátumu čerpania by sa od predmetného výpisu odlišoval.

25. Zástupkyňa žalovanej k listinnému dôkazu – dokumentu vystaveného Národnou bankou Slovenska z 15.12.2020 ozrejnila, že predmetný dokument je stanoviskom Národnej banky Slovenska, ktoré si v inom obdobnom konaní vyžiadalo iný súd za účelom ozrejmenia výpočtu RPMN v súvislosti so spracovateľským poplatkom za poskytnutie úveru splatným v deň uzatvorenia zmluvy.

26. Po takto zopakovanom dokazovaní odvolací súd konštatuje skutkový stav, podľa ktorého strany sporu, žalobkyňa ako dlžníčka (spolu so svojim manželom, toho času už nebohým) a žalovaná ako veriteľ uzatvorili v písomnej forme zmluvu o úvere č. 0479784088 dňa 18.12.2009 pri dojednanej výške úveru 11.800 €, druhu úveru – spotrebný úver na čokoľvek, výške úrokovej sadzby: 14,50 % ročne, výške splátky: 68,53 € od prvého čerpania úveru do 31.12.2009 a od 15.1.2010 188,97 € splatnej k 15. dňu

v kalendárnom mesiaci, počte splátok: 120 od 15.1.2010, konečnej splatnosti úveru: 15.12.2019, RPMN: 16,55 %, priemernej hodnote RPMN: 14,74 %, celkových nákladov spojených s úverom: 11.133,86 € za súčasného dojednanja jednorazového spracovateľského poplatku 189,17 € s tým, že náklady nezahnuté do výpočtu RPMN spočívajú v sankciách za porušenie povinností dlžníka vyplývajúcich z úverovej zmluvy, ktorých výška je uvedená v sadzobníku a v poplatkoch spojených s vedením účtu dlžníka uvedených v sadzobníku.

27. Ďalej po takto zopakovanom dokazovaní odvolací súd konštatuje skutkový stav, podľa ktorého k dátumu 18.12.2009 banka pripísala na účet dlžníka v súvislosti s predmetným úverovým prípadom finančné prostriedky v dvoch položkách a to v sume 11.610,83 € a v sume 189,17 €, t. j. spolu išlo o reálne vyplatenie finančných prostriedkov vo výške 11.800 €.

28. Po takto zopakovanom dokazovaní odvolací súd tiež konštatuje skutkový stav, podľa ktorého dlžníci v zmysle vyplnenej žiadosti o poskytnutie úveru pri možnosti spôsobu úhrady spracovateľského poplatku z možností: z prostriedkov úver, z prostriedkov klienta, úver bez poplatku, vyznačili prvý z označených spôsobov, t. j. spracovateľský poplatok sa uhradí z prostriedkov úveru. Uvedené vyplýva tak z nimi vyplnenej žiadosti o poskytnutie úveru a napokon tiež z formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

29. Pokiaľ súd prvej inštancie posudzoval opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia tvrdiac, že v súvislosti s dojednaným úverovým prípadom je potrebné hľadiť na poskytnutý úver ako bezúročný a bezpoplatkový, súd vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu, podľa ktorého mal súd nesprávne za preukázané, že žalobkyni bola reálne vyplatená suma 11.610,83 € proti sume 11.800 €.

30. Odvolateľka potom opodstatnene v podanom odvolaní namieta, že dlžníkom bola poskytnutá (daná k dispozícii) celá suma úveru, z ktorého skutkového tvrdenia vyplýva jej nasledujúca argumentácia týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, s ktorou odvolací súd musí iba súhlasiť.

31. Dlžníkom bol poskytnutý úver v celej dohodnutej výške 11.800 €, súčasne v takejto výške, t.j. vo výške 11.800 € bol dojednaný aj údaj výšky dojednaného úveru ako podstatnej náležitosti zmluvy. Aj keď súčasne v konaní nebolo sporným, že banka si v súvislosti s predmetným úverovým prípadom odpočítala (zrazila) sumu spracovateľského poplatku vo výške 189,17 €, predmetnú položku započítala do celkových nákladov úveru, čo sa napokon odzrkadilo v stanovenej výške RPMN 16,55 %. Týmto spôsobom banka naložila s dojednaným spracovateľským poplatkom ako s dodatočnými nákladmi, ktorý ale predstavuje legitímny spôsob, za použitia ktorého banka dospela k správne stanovenej výške RPMN. S takýmto spôsobom úhrady spracovateľského poplatku počíta aj Národná banka Slovenska, tak ako uvedené vyplýva z jej Opatrenia č. 5/2020 z 24. novembra 2020, ktorým sa stanovujú podrobnosti o výpočte RPMN pre spotrebiteľské úvery, ku ktorému Národná banka Slovenska podala v inom občianskom súdnom konaní stanovisko, v ktorom vysvetlila, že spracovateľský poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je splatný v deň uzavretia zmluvy, môže byť zohľadnený vo výpočte RPMN dvoma spôsobmi: 1. na ľavej strane základnej rovnice je súčasná hodnota úveru dohodnutého v zmluve a na pravej strane je súčasná hodnota splátky poplatku za poskytnutie úveru a súčasná hodnota anuitných splátok úveru, pričom splátka poplatku za poskytnutie úveru je nulovou splátkou; 2. výška poplatku za poskytnutie úveru sa odpočíta od sumy úveru dohodnutej v zmluve a výsledná suma sa použije na ľavej strane základnej rovnice a na pravej strane rovnice je poplatok za poskytnutie úveru nulový.

32. Poplatok za poskytnutie úveru (spracovateľský poplatok), sa teda buď považuje za nulú splátku (teda tzv. dodatočné náklady, s ktorými sa počíta pri výpočte RPMN, čo je prejednávany prípad), alebo sa počíta z jeho odpočítaním od sumy úveru dohodnutej v zmluve, v ktorom prípade sa tento poplatok už ako dodatočný náklad neuvádza (v takomto prípade sa uvedené potom odzrkadlí v údají výške úveru, ktorá bude predstavovať sumu po odpočítaní tohto dojednaného spracovateľského poplatku, čo ale nie je prejednávany prípad).

33. Pri oboch matematických zápisoch základnej rovnice na výpočet RPMN, je však výsledok výpočtu hodnoty RPMN rovnaký.

34. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21. apríla 2016 vo veci C-377/14, ktorý sa v bodoch 81. až 91. zaoberá pojmami celková výška úveru a výška čerpania úveru a to aj na účely výpočtu RPMN, optikou vyššie uvedených bodov rozhodnutia by bol správny spôsob výpočtu RPMN uvedený pod č. 2. Spracovateľský poplatok sa tak nezarátava do celkovej výšky úveru a v takomto prípade musí byť od sumy poskytnutého úveru odpočítaný (odvolací súd opätovne uvádza, že nešlo o prejednávaný prípad).

35. Keďže, však spôsob výpočtu RPMN podľa č. 2 je matematicky ekvivalentnou úpravou spôsobu výpočtu č. 1, nemá vplyv na hodnotu RPMN.

36. Pokiaľ teda v prejednávanom prípade banka pri výpočte RPMN vychádzala zo sumy poskytnutého úveru 11.800 €, ktorý skutočne aj dlžníkom vyplatila a následne spracovateľský poplatok 189,17 € odpočítala ako dodatočný náklad (tiež sumu 68,53 €), potom výška RPMN (16,55 %) je rovnaká ako v prípade, ak by o spracovateľský poplatok bola ponížená výška poskytnutého úveru na sumu 11.610,83 € a dodatočným nákladom by bola iba suma 68,53 €, pri totožnosti ostatných údajov: počet splátok 120, dátum poskytnutia úveru 18.12.2009, dátum 1. splátky 15.1.2010, periodicita splátok mesačne, deň splátky 15. dňa v mesiaci a výška splátky 188,97 €, v ktorom prípade je hodnota RPMN opäť 16,55 %.

37. Na uvedenom zhodnotení nemení nič ani záver dovolacieho súdu v žalobkyňou označenom rozsudku SR zo dňa 30.6.2022 sp. zn. 9Cdo/287/2021, pretože záver o neoprávnenom zahrnutí spracovateľského poplatku do výšky úveru by bol možný iba za situácie, že spracovateľský poplatok nebol zohľadnený do nákladov úveru (čo nie je náš prejednávaný prípad). Nezohľadnenie spracovateľského poplatku do celkových nákladov skutočne vedie k záveru o tom, že v skutočnosti bola výška úveru nižšia, než je dojednaná, na základe čoho je poddimenzovaná aj výška RPMN. V našom prejednávanom prípade ale nejde o takúto situáciu. Je matematicky vylúčené, aby za situácie, pokiaľ spracovateľský poplatok bol veriteľom zahrnutý do celkových nákladov, teda zohľadnil sa aj vo výpočte RPMN, aby sa ten istý spracovateľský poplatok zohľadnil v údají výšky poskytnutého úveru jeho ponížením. Pokiaľ potom veriteľ započítal spracovateľský poplatok do celkových nákladov úveru, a takto s ním počítal pri výpočte RPMN, v zmluve uviedol správny údaj výšky úveru 11.800 €, ktorý dlžníkom reálne aj vyplatil (hoci v dvoch platbách) a neskreslil tak ani údaj výšky RPMN, pretože išlo o jeden z dvoch možných a súčasne správnych spôsobov výpočtu RPMN.

38. V predmetnej zmluve je tak uvedený správne tak údaj o výške úveru, ako aj údaj o celkových nákladoch úveru a napokon aj údaj o výške RPMN, v dôsledku čoho potom zmluva v tejto časti spĺňa podstatné náležitosti a niet priestoru pre právny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

39. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že súd prvej inštancie, pokiaľ vyhovel predmetnej žalobe, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie z toho vyplývajúce následne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

40. Možno konštatovať, že v rámci odvolacieho prieskumu napadnutého rozsudku neboli splnené podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol (§ 388 CSP).

41. Zmena napadnutého rozsudku si vyžadovala zo strany odvolacieho súdu postup podľa § 396 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného odvolací súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP zohľadniac výsledok celého konania, tak konania vedeného na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde, konštatuje plný úspech žalovanej vo vzťahu k žalobkyňi, na základe čoho žalovanej priznal proti žalobkyňi náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Používateľ systému Windows

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).